

írta. Így mindössze két lehetőségem maradt. Vagy benyújtom azonnali lemondásomat, majd akad más, aki aláírja a dokumentumot, vagy megtagadom az aláírást. Részemről ez utóbbit választottam. Addig folytatni a küzdelmet, amíg magyar érzelmű miniszterelnök nem kerül kinevezésre, aki megszünteti a víz-emeléses bányászoktat a térségben.

De mi adott erőt a reménytelen küzdelemhez?

1. A genius loci. A hely szelleme azért, mert Hévíz közelében áll Deák Ferenc kúriája, a szobrával. A haza bölcsének mondása úgy hangzott az 1848-as szabadságharc bukása után, hogy „REMÉNYTELEN HELYZETBEN IS TUDTAM KÜZDENI”.

2. Az 1956-os Forradalmunk és Szabadságharcunk. Tudtuk, hogy reménytelen, mégis becsülettel végigvittük. S mi, akik életben maradtunk, csupán a kötelességet teljesítettük. De ugyanígy csak a kötelességünket teljesítettük 1987-89 között, amikor a természeti kincsek megmaradásáért kellett harcolni, ismét reménytelenül. Sokan mondják keserű szívvel ma is honfitársaink közül, hogy a helyzet reménytelen. Talán van erkölcsi alapom felhívni figyelmüket Deák Ferenc szavaira, valamint 1956 példamutatására, amelyek talán erőt adnak, s hiszek benne, hogy nálunk is sikerül elfogadni a gascogne-i mondást, amely Cyrano szavaival így hangzik: „Az ember nem a siker reményében harcol, sokkal szebb, ha reménytelen.”

Dr. Balogh Zoltán, reumatológus, belgyógyász, az orvostudomány kandidátusa, c. egyetemi docens. Miniszteri biztосként 1987 elején került Hévízre, majd a Hévízi Kórház igazgatójaként a tó és ugyanakkor Budapest gyógyforrásainak, ivóvizének megmenkítéséért.

A cím tárgyával kapcsolatos publikációk:

A Hévízi-tó kálváriája egy orvos szemével

I. Küzdelem a megmaradásért (2006, második javított kiadás, Kairosz Kiadó, Budapest)

A Hévízi tó Kálváriája egy orvos szemével

II. Csendes ötvenhatosok (2007, Kairosz Kiadó, Budapest)

Dr. Bencze Izabella

A nemzeti vagyon sorsának alakulása a rendszerváltozás után

Az egységes állami, társadalmi tulajdont is felszámoló rendszerváltozást követően alapvető követelménnyé vált a társadalmi tulajdon lebontása, a magán- és köztulajdon jogi alapjainak megteremtése, a piacgazdaságra való áttérés folyamatában a magántulajdon megerősítése, az állami feladatok ellátásának biztosítása érdekében a közvagyon, más néven: kincstári vagyon körének kialakítása. Egy demokratikus jogállam felépítése során mindezek végrehajtása történelmi szükségesség volt. Hogy sikerült a feladatot megoldania a Magyar Köztársaságnak? Mi lett a mérhetetlen értékű vagyont magába foglaló szocialista állami tulajdon sorsa? Gazdagodott-e az új rend által meghatározott szabályok követésével az ország, vagy soha vissza nem térő történelmi esélyt veszített a nemzeti vagyon elherdálásával? Maradt-e az intézményes privatizáció lezárását követően olyan mennyiségű vagyona a nemzetnek, amellyel megnyugtatóan léphetett be a harmadik évezred kapuján? Ki és hogy kezeli ma azt a maradék állami tulajdont, amely az Alkotmány szerint is a nemzet vagyona? Milyen vagyona van ma a magyar nemzetnek? Mit tehet a nemzet a megmaradt vagyona megmentése érdekében?

The fate of the national fortune after the change of the regime

After the change of the regime that eliminated the unitary state and social property the demolition of the social fortune became a basic requirement, and so did the creation of a legal support for private and public property, the reinforcement of the private property in the process of the changeover to market economy, the creation of the public property, in other words: of the public purse to assure the completing of the state tasks. All this was a historical necessity to build a democratic country. How did the Hungarian Republic manage to solve the problem? What happened to the property of the socialist state that accumulated an immense fortune? Did the country get richer by following the rules of the new regime, or did he lose a unique historical opportunity by playing away the national fortune? After the cut-off of the institutionalized privatization did there remain enough national assets to reassuringly step into the third millennium? Who and how handles the residual wealth that – according to the Constitution – is possession of the nation? What kind of wealth does the Hungarian nation possess? What can the nation do in order to save its remaining fortune?

1.

Magyarország XX. századi kifosztása – sajnálatos módon – valószínűleg kimeríthetetlen téma.

Jogász lévén mindenekelőtt ragaszkodnom kell ahhoz, hogy előzetesen tisztázzam a „kifosztás” jogi fogalmát. Tény, hogy a kifosztás büntetőjogi tényállás, azaz bűncselekmény. A magyar büntetőjog szerint a kifosztást az követi el, aki idegen dolgot – jogtalan eltulajdonítás érdekében – az általa kifejtett erőszak, fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el. Nem egyszerű lopásról van tehát szó, hanem a jogtalan eltulajdonításnak komoly fenyegetéssel, erőszakkal kell járnia. A dogmatikai értelmezés szerint a dolog elvétele csupán másodlagos feltétele a kifosztásnak. Az elsődleges feltétel a megtámadott sérelmére elkövetett erőszak illetve fenyegetés.

Nos, ha ebben a szoros kontextusban vizsgáljuk Magyarország XX. századi kifosztását, vélhetően arra a következtetésre kell jutnunk, hogy a büntetőjogi értelmezés szerint nagyon sok elkeserítő és felháborító, erőszakkal és fenyegetéssel együtt járó tulajdon-elvétel nem meríti ki a kifosztás büntető tényállását, mert hiányzik a jogellenesség ténye. Hiányzik, mert a nemzet kifosztását elsősorban idegen államok, vagy a nemzet saját állama, illetve az általuk adott jogi felhatalmazás alapján a szolgálatukban álló intézmények és polgárok követték el az Alkotmánnyal és más jogszabállyal alátámasztottan, vagy szerződésen alapulva. Vagyis amit tettek, hivatalosan nem jogellenes.

Az országot megcsonkító trianoni diktátum is szerződés, s az Alkotmánybíróság szerint a nemzet tagjait, így az országot kifosztó kommunista államot is jogszerű, csak igazságtalan volt. A szovjet csapatok évtizedekig tartó magyarországi állomásoztatása bilaterális szerződésen alapult. Az egészségügy és az oktatásügy napjainkban zajló szétverése, a falurombolás, a vidéki iskolák, „kisposták” bezárása, a vasúti közlekedés felszámolása – mind-mind hatályos jogszabályok alapján történtek. Természetesen mégis sokan látjuk úgy, hogy ezek a lépések is mind az ország kifosztásának részei.

Néha még jogszabályi alapokat sem kell keresnünk.

Mert vajon nem az ország önnön kifosztása-e az, amikor a gazdasági, politikai helyzet miatt vagy csak a jobb megélhetés reményében százezrek hagyják el az országot? Kifosztás ez is, a szürkeállomány és a kétkezi munka elvétele az országtól. Még akkor is, ha a mai „kitántorgást” más köntösbe bújtatjuk, és például „globalizáció” fedőnévvel látjuk el. Vagy nem az ország kifosztása-e, hogy a magyar nyelv felismerhetetlen torzulásokon megy keresztül, s hogy önmagában a „nemzet” szó kimondása is szélsőséges magatartássá vált sokak szemében? Nem az ország kifosztása-e, hogy magyar rendőr tapossa meg a magyar zászlót 2006. október 23-án?

Sorolhatnánk vég nélkül az ország kifosztásának minősíthető eseményeket és tényeket. Tudjuk, hogy nem csak a kézzel fogható dolog erőszakkal való elvétele minősülhet kifosztásnak. A nemzeti identitás, a gyökereink tagadása, a nemzeti érzelmek, a szellemi értékek felszámolására irányuló törekvések, a nemzet tag-

jainak egészsége, reprodukciós képessége és hajlama elleni intézkedések mind-mind az ország teljes kifosztásának lépcsőfokai.

S tény, hogy mindez az állam részéről fellépő fenyegetéssel, erőszakkal történik. Nő az adóprés, megállíthatatlanul emelkednek az árak. A rezsizsámlák sokak számára már kifizethetetlenek. A miniszterelnök folyamatosan terrorcselekményekkel és konstans fasiszta veszéllyel fenyegetőzik. A Parlamentet rendre vasrácokkal zárják el a polgároktól. A csatlós média élenjáró a népbutításban és erkölcsrombolásban. Az állampolgárok rettegnek az elbocsátásoktól, így az egzisztenciavesztés terrorja is felütötte a fejét. A kormány lassan semmibe veszi a parlament döntését, az ÁSZ véleményét, s néha vitába száll az Alkotmánybírósággal is. A tények magukért beszélnek.

A közjogi eredetű kifosztás jogi alapokon áll, így nem minősülhet bűncselekménynek. Ezért lépünk is túl a szorosan vett jogi értelmezésen, és hagyjuk el a jogellenesség, mint büntetőjogi jellemző vizsgálatát, hiszen a politika és a hatalom mindig birtokában van annak a megoldásnak, hogy intézkedéseit jogszerű köntösbe öltöztesse. És nincs jogi lehetőség a felelősségre vonásra, mert nincs közigazgatási bíraskodásunk.

De végül is ki az, aki az országot, a nemzetet jogszerűen kifoszthatja?

A történelem egyértelműen azt bizonyítja, hogy erre nagy léptékekben kizárólag az állam képes, az erőszakrendszerén keresztül. Az állam és nemzet ugyanis – mint mindnyájan tudjuk – nem azonos fogalmak. Az államot a nemzet hozza létre azzal a céllal, hogy az állam megszervezze polgárai életét, hogy jogszabályok közé terelje együttélésüket, hogy ellássa azokat a feladatokat, amelyeket mi, polgárok rá bízunk. Ezek az ún. közfeladatok, amelyek elláthatósága érdekében az állam számára – az általa meghatározott mértékben – közterhet fizetünk, s rábízunk minden olyan vagyonunkat, amely közös. Minden olyan vagyonunkat, amely működtetésének célja nem annak elherdálása, hanem a nemzet jobbításának, gyarapításának szolgálata. Az állami tulajdonná tett köztulajdon nélkül nincs állam, nincs nemzet, nincs ország. Ez közel kétezer éves íratlan szabály: az úgynevezett fiscust, az államkincstárát Vespasianus római császár hívta életre, s az intézmény azóta is a demokráciák vagyoni bázisát képezi.

2.

Magyarországon a rendszerváltozást megelőző szocializmus egyik legnagyobb gaztette a magántulajdon totális felszámolása, vagyis az államosítás volt. A termelőeszközök, vasutak, bankok, ingatlanok, jogok, gyárak, gyógyszertárak, biztosítók, termőföldek, nyomdák, üzemek felett egy valós tartalom nélküli, jogi szörnyszülött uralma hatalmasodott el, amelyet társadalmi tulajdonnak hívtak.

Megkezdődött a vagyon kommunista kezelése, amelynek eredménye 1989-re egyértelművé vált. Az államháztartás összeomlott. A kötelező, kivétel iránti tisztelet fenntartása mellett leszögezhetjük, hogy erdőink a kommunista elvtársak vadászterületévé váltak, vagy azokat végzetesen elhanyagolták. Műemlékeink, kastélyaink, jeles épületeink magtárrá, istállóvá vagy TSZ irodává lettek, vagy az akkori hatalmi elit kizárólagos – néha azóta is fennálló – használatába kerültek. Bérházaink máig is nehezen helyrehozható sebeket kaptak, gyáraink termékeinek mérhető részét szétlopták a méltatlan emberi sorsra ítélt munkások és az „új rendet” megalkotó állami vezetők.

A kézzel fogható vagyont illetően a II. világháború utáni első és második kifosztást az idegen hatalom támogatásával működő saját államunk követte el. Az első 1947. és 1954. között történt: ekkor az ország lakosságának a kifosztása zajlott, majd a második lépés során 1989-ig a társadalmi tulajdonná vált felbecsülhetetlen vagyonnal való, hozzá nem értő, felelőtlen gazdálkodás következtében magának az országnak a kifosztása történt meg.

Eljött 1989. a rendszerváltozás éve. Számptalan szebbnél szebb feladat hullott az ölünkbe a nemzet vagyonát illetően is. A megmaradt vagyon megmentése.

Arra vállalkoztam, hogy az ország lehetséges kifosztási palettájának csupán egy piciny szegletét mutatom be, amennyiben röviden elemzem a magyar közvagyon sorsának alakulását a magyar rendszerváltozást követő időszakban. Vajon ezen, a kifosztás szempontjából látványosan értelmezhető területen megállapíthatók-e az állam által történő, vagy általa másoknak biztosított kifosztás jelei?

Az egységes állami, társadalmi tulajdont is felszámoló rendszerváltozást követően egyértelmű és alapvető követelménnyé vált a társadalmi tulajdon lebontása, a magán- és köztulajdon jogi alapjainak megteremtése, a piacgazdaságra való áttérés folyamatában a magántulajdon megerősítése, az állami feladatok ellátásának biztosítása érdekében a közvagyon, más néven a kincstári vagyon körének kialakítása. Egy demokratikus jogállam felépítése során mindezek végrehajtása történelmi szükségszerűség volt. Sikert-e ezt a feladatot az új magyar demokráciának hiba nélkül megoldania?

Nos, a kérdés megválaszolásához elsősorban azzal kell tisztában lennünk, hogy mi is képezi a nemzet tárgyasult vagyonát?

Az Alkotmányunk 1989-es módosítása óta a válasz egyértelmű: az állam tulajdona a nemzet vagyona. Mindaz a vagyon tehát, ami az állam, mint elkülönült szervezet jogi értelemben vett tulajdonában áll, nemcsak az országé, hanem az egész nemzeté.

Tény, hogy 1989-ben megindult az állami, társadalmi tulajdon lebontásának a folyamata. Nálunk nem volt reprivatizáció: az Országgyűlés úgy döntött, hogy az állam teherbíró képességéhez igazodó kárpótlást valósít meg, amelyben elismeri az államosítás során igazságtalanul, ámde jogszerűen okozott károkat.

A kártalanítást nem úgy oldotta meg, hogy a még meglévő vagyontárgyakat visszajuttatta az eredeti tulajdonosnak, vagy leszármazottainak, hanem szimbolikus mértékű kárpótlási jegyekkel rendezte a rendezhetetlen helyzetet. A magyar kárpótlási folyamat nem mondható sikertörténetnek. Elemzése nem

feladata ennek az előadásnak, de leszögezhető, hogy a szabályozási kiskapuk megléte és az emberi gyarlóság, vagy inkább erkölcstelen harácsolási vágy következtében beindult az ország kifosztásának következő fázisa, amely a mai napig is tart.

A történelmi tények kedvéért persze ne hallgassuk el azt a folyamatot, amely – jól-rosszul – alapvetően 1989. és 2000. között zajlott. Ezekben az években nálunk is kialakultak a fischhoz kapcsolódó klasszikus vagyonsoportok, létrejött a kincstári, azaz közvagyon, és megjelent az állam értékesíthető ún. magánvagyon. Kialakult a tulajdonosi szemlélet abban az értelemben, hogy az állami tulajdonnal való rendelkezés – látszólag – már nem hatalmi intézkedésekkel, közigazgatási határozatokkal, hanem szerződésekkel történt. Ingyenesen nagymértékű vagyonhoz jutottak a megalakuló önkormányzatok, törvényben meghatározott feltételek mellett a társadalmi szervezetek, a szakszervezetek, a sportcélú szervezetek, pártok. Megkezdődött az egyházi ingatlanok visszaadása. Az állami feladatot ellátó szervezetek (minisztériumok, országos hatáskörű szervek, állami kórházak, egyetemek, múzeumok, színházak) vagyona és a termőföldvagyongazdálkodási joggyakorló szervezethez került, s e körben megkezdődött a vagyon mennyiségének és értékének felmérése.

Tagadhatatlanul történtek tehát pozitív lépések is. Persze sok hiányosság is megállapítható, pl. a mai napig sem jutottunk el – önkéntes jogkövetés alapján – a csupán letétbe helyezett műkincsek felmérésig, és jogos tulajdonosoknak történő visszaadásig.

Különálló szervezet kezébe került a valamikori állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek vagyona is, amelyek először átalakultak gazdasági társasággá. Ezt követően azonban ezen a területen megindult a vagyon gátlástalan, ellenőrizetlen privatizálása.

A magyar privatizáció első éveire ma már úgy lehet emlékezni, mint a szabadrablás korszakára. Megfelelő jogi szabályozás hiányában az ún. spontán privatizáció volt az, amelyben főként a tűzhöz közelálló, a rendszerváltozáskor a hatalomból ki nem rekesztett régi rendszerbeli elit tagjai gyakorlatilag jogszerűen ítélt szerződésekkel percek alatt milliomosokká, milliárdosokká váltak, s beépültek a gazdasági hatalomba. Ezzel nem csupán a törvénytisztelő és a hatalomból kizárt polgártársait, hanem alapjában véve az országot, a nemzetet fosztották ki ismételtelen. A lassan megismerhető szerződések némelyike egyértelműen bizonyítja, hogy az értékesítések mélyen a valós érték alatt történtek, amely tényrel egyértelműen együtt járt a magyar államháztartás gyengülése is. S az ún. privatizációs vagyon tekintetében ez a folyamat a mai napig nem állt meg, sőt, a kifosztási folyamat kibővült az uniós pénzek körüli botrányokkal s a mindent beborító korrupcióval. Ezeket az állításokat nem csupán felröppenő kőszá hírek, hanem az Állami Számvevőszék jelentései, és a formális jogszerűségből kilépők esetén jogerős bírósági ítéletek is alátámasztják.

Ezt – a kommunizmus európai bukását követő – eredeti tőkefelhalmozási, egyben ország-kifosztási folyamatot nagyban elősegítette az a tény, hogy a nemzeti

vagyon mennyiségét és értékét a mai napig nem tudtuk egzaktan meghatározni. Így a „zavarosban halászás” lehetősége ma is adott mindazoknak, akik erkölcsi tartás hiányában ezzel a megoldással próbálkoznak.

Ismét kihangsúlyozandó, hogy a hatalom – a saját elitje, s nem az ország érdekét nézve – rendre olyan jogszabályi környezetet teremt, amely jogilag elfogadhatóvá teszi az erkölcsi értelemben messzemenően megfogható és elítélhető, a nemzetet anyagi szempontból megkárosító, ha úgy tetszik, kifosztó lépéseket. S a kormány teszi mindezt politikai arroganciával, a megfélemlítéssel és fenyegetéssel kiharcolt teljhatalmával, valamint a végrehajtó- és törvényhozó hatalom teljes összeolvasztásának eszközével.

Az utóbbi hat évben felgyorsuló kifosztással kapcsolatos jogalkotás ékes példája az új vagyontörvény, amely 2007. őszén lépett hatályba, s amely ellen tízezrek tiltakoztak és tiltakoznak ma is. Ez a törvény egyértelműen utat nyitott az addig védett közvagyon elemek értékesítésének is, ide értve a miniszteriális épületeket, a múzeumok, kórházak, egyetemek épületeit, a termőföldet és a nemzetgazdasági szempontból rendkívüli jelentőséggel bíró társasági részese-deéseket. Ilyenek pl. a hungaricumokat előállító társaságok, a vízművek, áramszolgáltatók, erőmű társaságok, gázszolgáltatók részese-deesei, amely utóbbiakban már egyáltalán nem rendelkezik részese-deessel a magyar állam.

Ez a folyamat visszafordíthatatlan eredményt szül. Ezért a valós érték alatti értékesítések sora, illetve a stratégiai vagyon kiárusítása nem csupán az ország anyagi megkárosítását eredményezi, hanem elveszi az országtól az önálló államiság egyes kritériumait is. Az állam kiszolgáltatóttá válik. Hiszen a magyar állam pl. nem dönthet többé majd az ivóvízkészletéről, energia- szolgáltatásáról, hungaricumok híján nem lesz arculata és a nemzet polgárainak identitás-tudata. Néhány külföldi tőkés kezébe kerülhet a magyar termőföld zöme, s a sérült szuverenitás okán az állam alkalmatlan lesz arra, hogy lakosságát megvédje a globalizáció által gerjesztett nép- és nemzetnyomorító hatásoktól.

Mint említettem korábban, közvagyon nélkül nem létezik állam, nem létezik ország, és nem létezik nemzet.

Álljon itt pár adat a vagyonvesztésünket illusztrálандó. Egyes felmérések szerint az állami és magántulajdon arányát tekintve Európában mára Magyarországon a legkisebb az állami tulajdon, nem éri el a 20 %-ot sem. Az utóbbi hat évben kiemelkedően megnőtt, 2008. tavaszán már mintegy százmilliárd dollárnyi államadósságunk egyötödét, 20 milliárd dollárt a nemzeti vagyon értékesítéséből fedezett a kormány ahelyett, hogy ezt az összeget a megmaradt nemzeti vagyon helyrehozatalára fordította volna. Az 1992. óta törvényi mellékletben név szerint meghatározott mintegy 160, nemzetstratégiailag fontosnak minősített, állami tulajdonban tartandó társaságok száma 2008-ra 40 körülire csökkent. Ebből a körből csak maga az új vagyontörvény mintegy 60 társaságot minősített tavaly ősssel eladhatóknak. Arra vonatkozóan pedig, hogy az alulértékelés, a különböző korrupciós és pályázati trükkök következtében milyen mértékű kár és vagyonvesztés érte eddig az országot, még csak hozzávetőleges adatunk sincs. A megmaradt nemzeti vagyon összértékét most hivatalosan 6 ezer milliárd Ft

körül összegre becsülik, de az értékelés hiányosságai okán a valós érték 50-100 ezer milliárd körülire tehető.

S az ország rendszerváltozás utáni harmadik kifosztási folyamata egyre intenzívebben folyik.

Természetesen megfogalmazható, hogy milyen lépések szükségesek a megmaradt nemzeti vagyon megmentéséhez. Ennek a koncepciónak a legfontosabb elemei a következők:

- Új vagyontörvény kell.
- Függetleníteni kell a vagyon feletti uralmat a politikától, ezért minősített többségű törvénnyel kell védeni a nemzeti vagyont.
- A vagyon felett a kormánytól, a közvetlen pénzügypolitikától független szervezetnek kell gyakorolnia a legfontosabb rendelkezési jogosítványokat.
- Újra kell fogalmazni az állami feladatokat, s a klasszikus rendező elvek mentén újból kell csoportosítani a nemzeti vagyont.
- A vagyont valós értéken kell nyilvántartani.
- El kell érnünk, hogy a nemzetnek legyen közvetlenül is beleszólása a vagyona sorsába.
- Fel kell deríteni minden régi, gyanús ügyletet.
- Közvetlen jogérvényesítési lehetőséget kell biztosítani a nemzet tagjai számára a gyanús jogügyletekkel kapcsolatban.
- Vissza kell állítani a közigazgatási bíráskodást.

Tudjuk, hogy a politikai hatalmat ezek a javaslatok nem érdeklik.

Ezért úgy gondolom, a civil szerveződések, az állampolgárok és a nemzet tagjai azok, akiknek a nemzeti vagyon megmentése, illetve az ország további kifosztásának megakadályozás érdekében lépéseket kell tenniük, a demokrácia minden eszközének igénybevételével. S nem csupán az országhatáron belül, hanem most már az országhatáron kívül élő magyarokkal is össze kell fognunk, ha egységes a nemzeti akarat abban, hogy véget vessünk országunk állam általi kifosztásának. Hangot kell adnunk a világ magyarjai, a nemzet együttes tiltakozásának! Ha már nem lehettek a határon kívüliek az állam polgárai, hát legyen a nemzet – önszervezően – egységben, és legyen a maradék nemzeti vagyon megmentéséért folytatandó együttes küzdelem az új összekovácsoló erő!

Dr. Bencze Izabella, ügyvéd, a szovjet csapatkivonás vezető jogásza, a Kincstári Vagyon Igazgatóság volt vezérigazgató-helyettese. Számos publikációja jelent meg az állami tulajdonnal kapcsolatban, s a maradék nemzeti vagyon megmentése elkötelezett képviselőjeként – a médiában is – rendszeresen hangot ad szakmai véleményének. Az állami tulajdon kezeléséről szóló szemináriumokat vezet a Corvinus Egyetemen. A Magyar Rádió Közalapítvány Ellenőrző Testületének az elnöke.

A cím tárgyával kapcsolatos publikációk:

1998. – A kincstári vagyon Magyarországon, avagy milyen tulajdonos az állam? (Jogi kommentár)
1999. – A kincstári vagyon a jog tükrében (Kötet „A számadás a talentumról” sorozatban)
2002. – Az állami köztulajdon intézményi rendszere (tanulmány)
2005. – A rendszerváltás utáni „tulajdonrendezés” folyamata – az eljárás néhány elemének alkotmányossági vonatkozásai (Gazdaság és Jog 4/2005. XIII. évfolyam)
2005. – A kormányzati vagyonnal való gazdálkodás jogi szabályozásának kérdései (Tanulmányok a közpénzügyi rendszer reformjáról, 2. kötet)
2006. – A közvagyon védelme (Előadás. Nyolcadik Magyar Jogászegylet kiadványa.)
- 2006-2008. – Számos publicisztika különböző napi és havi lapokban a nemzeti vagyonnal kapcsolatban

Bogár László

A „rendszerváltás”, mint kísérlet
Magyarország felszámolására

Az önmagát rendszerváltásként megnevező folyamat valójában csupán egy újabb „birodalom-váltást” jelent Magyarország történetében. Az „új birodalom” mindössze annyi különbözteti meg az előzőektől, hogy azokkal szemben nem földrajzi, hanem szimbolikus térben épül fel, így sokkal rejtettebb, következőképp lényegesen hatékonyabban fosztja le a magyar társadalom érték-mezőit, mint azt az előzőek tették.

1989.-ig a magyar statisztikai rendszerben létezett a nemzeti vagyon számbavétele, ám ettől kezdve nyomtalanul eltűnt, mint „értelmezhetetlen” kategória. Ehelyett arra lett volna szükség, hogy létrejöjjön egy három-dimenziós nemzeti vagyon-leltár, amely nemcsak az anyagi értelemben vett vagyonok komplex rendszerét tartalmazza. A másik két dimenziót a külső természeti elemek (föld, víz, levegő, élővilág, ásványkincsek) illetve a „belső” természeti javak (egészség-vagyon, lelki, erkölcsi, szellemi érték-készletek) jelentik. Az elmúlt közel két évtized során a magyar társadalom ezeréves történetének legbrutálisabb kifosztási-hullámát szenvedte el. Az előadás kísérletet tesz a veszteség és a helyreállítás főbb összefüggéseinek a felvázolására.

The “change of the regime” as a tentative to the liquidation of Hungary

The process that called itself a change of the regime in fact represents nothing but a new “change of empire” in the history of Hungary. The only difference between the “new empire” and the previous ones is that this one isn’t built in the geographic space but in a symbolic one, therefore it is much more hidden and far more effective in despoiling the society than the previous ones.

Until 1989 the review of national wealth existed in the Hungarian statistic system; however since then it disappeared without trace as non-interpretable category. Instead of this the creation of a three dimensional inventory of wealth would be needed, that would have contained the complex system of the wealth – not just in material regard. The external elements of the nature (earth, water, air, minerals) and the “internal” natural goods (health-wealth; spiritual, moral, mental value-stocks) represent the other two dimensions. During the past two decades the Hungarian society has suffered the most brutal looting-wave of its thousand-year history. The presentation intends to sketch the losses and the restitution’s main correspondences.

Magyarország történelmi mélypontra jutott. Végzetes lepusztulási lejtőn tart lefelé mind az anyagi és természeti értelemben vett vagyonok, mind a népesedési és egészségvagyon, mind az olyan „szimbolikus” vagyonok terén, mint a nemzet lelki, erkölcsi, szellemi „készletei”. Minél pontosabb képet kellene tehát alkotnunk arról a történelmi folyamatról, amely idáig juttatott minket, illetve, ami változatlanul visz egyre mélyebb és veszélyesebb válság-örvények felé.

Amit először is rögzíteni kell, az az a tény, hogy fél évezrede folyamatosan birodalmi függésben élünk, és minden eddig minket kifosztó impérium kivette a részét annak a lepusztulási lejtőnek a létrejöttében, amelyen ma is mozgunk. Ráadásul az is fontos mozzanat, hogy az igazán súlyos kifosztás nem is elsősorban azokban az időszakokban zajlott le, amikor az éppen aktuális birodalom „konzolidált” („business as usual”) körülmények között fosztogatott minket, hanem amikor a nagy birodalom-váltások mentek végbe. A török kiűzését követő iszonyú kataklizmák során 20-25 év alatt nagyobb vagyonvesztés ment végbe, mint a 150 évnyi hódoltság idején. Az első világháború, a jóvátételek és Trianon 10 év alatt szintén nagyobb lepusztulással járt, mint a 200 éves Habsburg uralom. A második világháború és az iszonyú jóvátétel szintén nagyobb roncsolást hozott magával, mint az időben és térben egyaránt „harmadik” birodalom (Hitleri Németország) minket érő előzetes kifosztása. És végül a szovjet birodalom összeomlása és a nyugati globalitás birodalmának berendezkedése összehasonlíthatatlanul nagyobb kárt okozott, mint a szovjet megszállás 45 éve összesen.

Bár e rövid előadás keretei ezt nem teszik lehetővé, de fel kell hívnom a figyelmet egy másik összefüggésre is. Az egyre súlyosabb birodalmi alávetésünk és kifosztásunk elmúlt fél évezrede éppen a világ-kapitalizmus brutális „globalizációs diktatúrája” kibontakozásának időszakába. Csupán optikai csalódás tehát az, hogy látszólag öt különböző birodalom fosztogatott minket, mert ez az öt valójában egy! Mint ahogyan a „levantei eredetű” mediterrán kereskedő kapitalizmus Machiavellije, a felvilágosodás Voltaire-i „sötétségére” épülő jakubinus létkarakterre, Lev Davidovics Brostein (alias Trockij) a Wall Street diszkrét finanszírozásával felépített „bolsevizmusa” és most a „neoliberális globálnyikok” világméretű rémuralma ugyanannak a több ezer éves pusztító világerőnek a különböző megjelenési formája, amelyet persze „politically not correct” valódi nevének nevezni. Mindezt azért tartom fontosnak előre bocsátani, hogy főként nyugaton élő nemzet-testvéreimet óvjam attól a végzetes történelmi optikai csalódástól, hogy a Nyugat és az ő mostani nagyszerű „demokráciája és piacgazdasága” a létező világok legjobbika, és, hogy mindig a javát akarta Magyarországnak. Észlelnünk kellene végre, hogy a Mediciek és a Fuggerek geopolitikai „harapófogójában” összeroppanó Magyar Királyság óta folyamatosan „útban van” minden, ami a valóban önálló, független, a Szentkorona szakralitására épülő lét-szerveződési módra alapozódó Magyarországra emlékeztetne a Kárpát-medencében. A török birodalom is inkább csak ürügy és eszköz volt a kora globális kapitalizmus kezében, hogy belső hatalmi konfliktusaik „rendezése” közben „egy füst alatt” felszámolják Magyarországot is. A legnagyobb kontinentális hatalmat, Franciaországot például semmi nem akadályozta meg abban, hogy saját nyers

világuralmi törekvéseitől hajtva a 150 éven keresztül minket éppen brutálisan kifosztó Oszmán birodalom hűséges stratégiai szövetségese legyen. Miközben mi önpusztító naivitással éppen ezt a Nyugatot védtük önfeláldozóan! A Nyugat globális birodalma ezután az „entre” után, történelmünk minden kritikus elágazási pontjánál mindent megtett annak érdekében, hogy cinikus-gátlástalanul lefosszon és kiárasson minket. Paradox módon ez még a szovjet birodalmi alávetettségünkre is igaz. Hiszen egyfelől a jaltai paktum nyomán ezt közvetlenül is nekik köszönhetjük, ráadásul ennek a szálnak van egy Jaltánál sokkal súlyosabb és mélyebb szerkezeti összefüggése is. És itt újra azt kell kérnem, hogy próbáljunk elszakadni attól a másik végzetes optikai csalódástól, hogy a „szocializmus és kapitalizmus” egymás történelmi ellentétei, plusz az egyik „rossz”, a másik ellenben „jó”. A magát szocializmusnak nevező lét-szerveződési mód ugyanis nemcsak, hogy nem ellentéte a kapitalizmusnak, hanem a kapitalizmus legnyersebb „vegytisztja” formáját testesíti meg. Létrejötté annak köszönhető, hogy a XX. század elején Kelet és Közép-Európa társadalmában még mindig létezett a zárt, tradicionális anyagi és szakrális szimbolikus viszonyok között élő paraszti társadalom. A globális kapitalizmus urai azonban tisztában voltak azzal, hogy ezt rövid idő alatt csak egy olyan brutális berendezkedés tudná szétroncsolni, és olyan eszközökkel, amelyet akkor már a „fejlett és demokratikus”, ergo finnyás izlésű Nyugat legfeljebb Afrikában engedhetett meg magának. Szétroncsolni pedig egyszerűen azért kellett, mert csak így lehetett „legyártani” a védekezés-képtelen és engedelmes munkaerő és fogyasztóerő állatok gigantikus csordáit ezekből a paraszti társadalmakból, amit elegendő „globális integrációnak” szokás nevezni, és amelynek egyetlen célja a globális erőforrás-szivattyúk sikeres működtetése. A magát „szocializmusnak” nevező szerveződési mód ezt a feladatot kiválóan teljesítette! Mintegy „elő-emésztette” a térség társadalmait, és mikor e feladatának eleget tett, kollaboráns oligarchiái szíves-örömet „visszaszolgáltatták” azt eredeti tulajdonosaiknak. Hogy a már említett Lev Davidovics Bronstein milyen szerepet is játszott mindebben az nyílt titok. Annyira, hogy az amerikai kongresszusban egy McFadden nevű képviselő bűnvádi eljárást kívánt kezdeményezni a FED és számos amerikai pénzintézet ellen, mert bizonyítékai voltak arra, hogy egy svéd bankcsoporton keresztül közvetlenül finanszírozták Bronsteint (Trockijt) és annak „bolsevik forradalmát”.

A magyar forradalom és szabadságharc 1956-os eltiprásában azért segített készségesen a Nyugat globális birodalma a szovjet impériumnak, mert az eredeti „projektje” számára a forradalom komoly fenyegetést jelentett. Egyrészt a paraszti társadalmak szétverése még éppen, hogy csak elkezdődött, másrészt 1956 a Nyugat urai számára veszélyesebb kihívás volt, mint a szovjet birodalomnak. Azt jelezte ugyanis, hogy egy szakrális mély-szerkezetében még mindig ép nemzet képes megmutatni az egyedüli kiutat. Azt tudni illik, hogy a „kapitalizmus versus szocializmus” hamis síkjából „térben kilépve” kell megkeresni az emberi lét egyetlen lehetséges útját, a hagyomány szakrális lét-harmóniájához való visszatalálást. Ez azonban olyan nyilvánvalóvá tette volna a nyugatias kapitalizmus zsákutcájának végzetes tényét, amit a Nyugat urai

aligha engedhettek meg maguknak, ezért tettek meg mindent annak érdekében, hogy 1956 elbukjon.

Az eredeti projekthez a „liberális” reformok jelentették a visszatérést, persze csak az után, hogy a lázadó nemzet megkapta globális uraitól a megfelelő büntetést. Az 1956-ot követő évtized során a paraszti társadalmat szétroncsoló eredeti terv sikeresen megvalósult, és elkezdődhetett a „visszaadás” lassú előkészítése. Ezt már akkor is az „MSZP-SZDSZ” nagykoalíció jelentette. Kádár személyesen bízta meg Nyers Rezsőt és Tardos Mártont annak a „reformnak” a kidolgozásával, amely a „visszatérés” első állomása volt. A hetvenes és a nyolcvanas évek során az adósságcsapda rázárult az országra, de nem csak anyagi értelemben. A magyar történelem során békeidőben még soha nem ment végbe olyan népesedési, egészség-ség-vagyonban és lelki, erkölcsi, szellemi javakban való fogyatkozás, mint a kádári konszolidáció „aranykorában”. A felkészületlen magyar társadalmat olyan rövid idő alatt és olyan példátlan brutalitással hajszolták át a globális alkalmazkodás kényszerű szakaszán, hogy ennek máig tartó végzetes következményei lettek. Az egyik talán legdrámaibb fejlemény, hogy 25 év alatt a megkétszereződő mezőgazdasági termésátlagot 15-szörös üzemanyag felhasználással és 40-szeres vegyi anyag felhasználással értük el, mindeközben a középkorú falusi férfiak rák-halálózása megötszöröződött (!). Ez volt az igazi „rendszerváltás”, vagyis annak a folyamatnak a kezdete, amelynek során a Nyugat globális birodalma „visszavette” a most már „feleslegessé váló” szovjet birodalom brutális politikai kapitalizmusától a „kényszerítő passzként” rábizott országokat, ahol ez példamutató brutalitással felszámolta a tradicionális, szakrális paraszti társadalmakat.

Lássuk ezek után a „hivatalos” rendszerváltási korszak „teljesítményét” a vagyonvesztés terén. Illetve egy kis módosítás, mert 1988-ban Kádár János még azért bevezette a kapitalizmust. Sajnos a magyar közvélemény elenyészően kis része van tisztában azzal a nem jelentéktelen ténnyel, hogy Magyarországon a kapitalizmust nem az 1990-ben megválasztott új kormány vezette be, hanem az előző rendszer. Kádár János még a párt vezetője, amikor 1988 tavaszán az előző rendszer parlamentje ellenszavazat nélkül elfogadja a társasági törvényt, amely lehetővé tette minden magyar és külföldi természetes és jogi személynek, hogy bármekkora (akár milliárd dolláros!) tőkével magánvállalkozást alapítson. Erre a döntésre csak úgy kerülhetett sor, hogy ha a külső és belső hatalmi alkuk már 1978 és 1985 között minden fontos kérdésre vonatkozóan végleg eldőlték. Nos, ennyit arról, hogy „kinek” a rendszerváltásáról van szó az elmúlt húsz év során!

Amit először is megállapíthatunk, az néhány sokkoló adat. Az egy keresőre jutó reálbér Magyarországon a 30 évvel ezelőtti szintre süllyedt, a magyar népesség általános egészségi mutatói a 40 évvel ezelőtti szinten stagnálnak, és a népesség száma 2010-ben újra az 1960-ban, tehát 50 éve már elért 10 milliós szint alá süllyed. Békeidőben a magyar nemzetet még nem érték ilyen brutális lepusztulási folyamatok, azt kell tehát feltételeznünk, hogy a „békeidő” csupán optikai

csalódás. Magyarország valójában háborúban áll, csak ezt a háborút sokkal rejtettebb, következképpen sokkal veszélyesebb fegyverekkel vívják ellene.

Az elmúlt húsz év során a két legfontosabb jövedelemtulajdonos jövedelem-dinamikája között elképesztő különbség alakult ki. A bennszülött páriaként tartott bérből és fizetésből élők reálbéreinek éves növekedési üteme mindössze 0,7% volt évente. Ezzel szemben viszont a „házánk területén ideiglenesen átlomásozó” multinacionális tőke-struktúrák profitjainak éves növekedési üteme meghaladta a 23%-ot. Ez azt jelenti, hogy a transznacionális tőke 33-szor (!) olyan gyors ütemben növelte a jövedelmeit az elmúlt húsz év során, mint amennyit az ezt előállító bérből és fizetésből élőknek megengedett. Ez egy rossz hír, de ahogy mondani szokás, van egy jó hír is. És ez pedig az, hogy ez a következő húsz során már nem ismétlődhet meg. Ha ugyanis a minket függésben tartó és kifosztó birodalom ezt az afrikai szintű jövedelem-ollót a következő húsz év során is fenn kívánja tartani, akkor ennek az időszaknak a közepén, nagyjából egy évtizeden belül a magyar társadalom fizikailag megsemmisül. A „rendszerváltás” fedőnevű program tehát nem más, mint a globalitásnak egy Magyarország nevű „lokalitás” felszámolására tett meglehetősen brutális kísérlete.

Az a „magyar gazdaságnak látszó tárgya”, amely állandó szereplője a hamis közbeszédnek, valójában két tucat multinacionális óriásvállalat lokális telep-helyeinek hálózata csupán. Jól jellemzi ezt a tényt, hogy miközben ez a struktúra az összes bér kb. 15%-át, az összes tőkétől elvont adónak 35%-át fizeti, az egész magyar gazdaságban megtermelő profit több, mint 90%-át koncentrálja és szivattyúzza ki az országból. A folyamatosan ismétlődő és egyre súlyosbodó válságoknak valójában ez a fő oka. A magyar államháztartás, tehát a „köz” háztartása és a családok háztartásai azért vannak lepusztulóban, illetve lepusztulásukat legalább lassítandó, azért adósodnak el egyre veszélyesebb mértékben, mert a valóságos hatalmat kezében tartó „birodalmi hatalom-gazdaság” folyamatosan kifoszt minket. Nem fizeti meg az „állam-üzemnek” adókkal a számára nyújtott teljesítmények valós ellenértékét, és nem fizeti meg a „család-üzemnek” a munkabérrel annak újratermelési költségeit. Mind az „állam-üzem”, mind a „család-üzem” ezért végzetes harapófogóban (satu-ban?!) vergődik. A munkaerő árát, a béreket véglegesen rögzítették a 70-es évek szintjén, a munkaerő újratermeléséhez szükséges áruk és szolgáltatások árát azonban a globális piaci szintre viszik fel. Ezért lehetséges az, hogy Ausztriában egy átlagos bevásárlás ma már kb. 20%-kal olcsóbb, mint Magyarországon, miközben az osztrák bérek több mint négyszer (!) akkorák, mint nálunk. A magyar államháztartás, szemben a globalitás által manipulált hamis közbeszédrel, nem „kiadás-többletes”, hanem „bevétel-hiányos”. A két állítás logikailag azonosnak látszik, ez azonban csak a látszat. Aki ugyanis azt állítja, hogy a magyar államháztartás „kiadás-többletes”, az ezzel azt sugallja, hogy a magyar állam, illetve az általa támogatott „vesztesek” túlfogyasztanak, pazarolnak, hedonizálnak, ezért erőforrás megvonással kell őket büntetni. Ezt a szerepet töltik be az ismétlődő „megszorítások”. Aki viszont azt mondja, hogy a magyar államháztartás „bevétel-hiányos”, az ezzel azt ismeri el, hogy a ma-

gyar társadalom nagyon is előállítja az önmaga folyamatosan bővülő, emberséges színvonalú újratermeléséhez szükséges erőforrásokat, csak az őt kifosztó globális hatalom-gazdaság azt elszívja előle. Az itt tevékenykedő transznacionális vállalatok tehát használják az „állam-üzem” termékeit (a magyar államháztartásnak évente tízezer milliárd forintjába van „Magyarország újratermelése”!), de nem fizeti meg ezek valós értékét az adókban, sőt a kikényszerített kedvezményekkel és támogatásokkal még tovább torzítja az elosztási viszonyokat. Használja a magyar „család-üzemek” által megtermelt munkaerő-árut, de nem fizeti meg annak tényleges értékét a bérekben. Ezzel egyre mélyülő reprodukciós válságba taszítja mindkét üzemet, és amikor azok éppen azért adósdnak el, hogy a velük szemben támasztott igényeknek eleget tegyenek, akkor cinikus-gátlástalanul az éppen általa gerjesztett válság terheit az általa kifosztottakkal (az állammal és annak polgáraival) fizetteti meg.

Három alapvető kérdés merül fel ezek után. Az első, hogyha ez így van, miért hagyjuk, hogy így is maradjon?! A második, hogyha így marad, annak mi lesz a következménye? És végül a harmadik, hogy mit lehetne tenni, ha vissza akarunk fordulni erről a végzetes lepusztulási lejtőről.

Hogy a magyar társadalom miért hagyja mindezt, azt egy Bibó Istvántól vett idézet világítja meg. 1945-ben ezt írta az „Eltorzult magyar alkat, zsákutcás magyar történelem” című tanulmányában. „A politikai és társadalmi zsákutcáknak ezen a sorozatán bukdácsoló végig a magyar nemzet. Ez az időszak alatt olyan politikai és társadalmi konstrukciókban élt, amelyekben a dolgokat a maguk nevében nevezni nemcsak nem lehetett, de nem is volt szabad. Ahol a tényeket nem az okok és okozatok egyszerű láncolatában, hanem azon kívül álló feltevések és várákosások jegyében kellett értelmezni és magyarázni, ahol albjokra kellett pazarolni jó erőket, s ráolvasással gyógyítani valóságos bajokat. Minden eltorzulás, ami ez alatt az idő alatt a magyar közösségi élet különböző területein megmutatkozott, valamilyen módon visszavezethető az alapvető politikai és társadalmi konstrukció hamisságára. Hosszú lejáratra pedig az ebből eredő fordított kiválasztás az egész közösség vezető rétegét kicseréli, és logikusan vezet az egész uralmi szféra erkölcsi és értelmi lezűléséhez.”

Bibó mindezt az általa kifejezetten negatívan szemlélt 1867-es kiegyezéssel kapcsolatban írta, de valamennyi azóta létező hamis-hazug berendezkedésre fokozottan igaz. Főként azért, mert a magyar nemzet ezeréves történelmének legnagyobb kifosztását mégiscsak a kiegyezés hazug rendszerét lezáró trianoni döntés után szenvedte el. Ennek a döntésnek a legpusztítóbb következménye pedig nem elsősorban anyagi, hanem lelki, erkölcsi és szellemi természetű. Trianon óta ugyanis a magyar társadalom, mint közösség „be van tiltva”! Minden emberi közösség csak akkor képes fennmaradni, ha van átélt önzonosság, ha van eredet-története (honnan jövök?), ha van üdv-története (hová tartok?), és van szenvedés-története (hogyan tanulok a múltamból a jövőm felé tartó út töretéseiből?). A minket függésben tartó birodalmak azonban folyamatosan betiltják, kigúnyolják, megalázzák, megbélyegzik a nemzeti önzonosságunk nyílt átélését. Az elfojtott tudat-tartalmak viszont nemcsak az egyént, hanem annak

közösségeit is veszélyesen, végzetesen megbetegítik, és ez történik a magyar nemzettel is, most már lassan egy évszázada. Az újabb és újabb generációk már nem is sejtik, hogy olyan feldolgozatlan traumákat cipelnek egyre súlyosabb társadalom-lélektani teherként, ami folyamatosan roncsolja lelki, erkölcsi, szellemi energiáikat, gyanakvást, bizalmatlanságot, apátiát, önzést, cinikus gátlástalanságot terjesztve, sőt ezeket „hasznos” viselkedési mintákká téve. Magyarország kifosztásának valójában ez a lepusztulás a leginkább végzetes mélyszerkezete! Ha ugyanis ez a spirituális talapzat szétroncsolódik, akkor minden további kérdés – cinikusan szólva – „oka fogyottá” válik. Ezért van az, hogy a magyar nemzet, mint közösség ma képtelen „önmagával szóba állni”. Zavarosabbnál zavarosabb, alkalmatlan értelmezési keretek és fogalom-készletek kavarognak „sehonnan sehová”, és így a közbeszéd is szétrombolt állapotban van, tehát esély sincs a helyzetünk elbeszélésére és megbeszélésére, így persze a közös cselekvés nemzet-stratégiájának a létrehozására sem. A vagyonszerzésünk legmélyebb és legveszélyesebb rétege tehát valahol ezek mentén a kérdések mentén érthető meg. A fél évszázada mélyülő népesedési és egészségválságunk valójában ennek a mélyszerkezeti nemzet-válságnak a kivetülése. A magyar nemzet beteg állatként viselkedik, amely már nem képes elemi létfenntartási és fajfenntartási feladatait sem teljesíteni. Ez a vagyonszerzés második dimenziója. A harmadik dimenziót az anyagi vagyon-rendszerünk lepusztulása jelenti. Itt is első helyen kell kiemelni a természeti erőforrások (föld, víz, levegő, élővilág, ásványkincsek) szerepét. Bármilyen megdőbentő Magyarországon 1990 óta semmilyen komplex nemzeti vagyon-leltár nem létezik. Úgy hajszolták át és fosztották ki a magyar társadalom vesztes többségét a „globális alkalmazkodás” kataklizmáján, hogy közben azt a statisztikai számbavételi rendszert is felszámolták, ami erről egyáltalán tudósíthatna. A szűken értelmezett anyagi, gazdasági jellegű vagyonszerzésünket az alábbi összefüggések jelzik a legdrámaibb módon. A hetvenes évek során mai áron kb. tíz milliárd dollár nettó erőforrásbevonás történt. Az ezért kifizetett kamat kb. 150 milliárd dollárt tesz ki, és közben az adósságállomány kb. 100 milliárd dollárral nőtt. Az adósság-csapdából eredő „tisza veszteség” tehát eddig 250 milliárd dollár. Ugyanezt fejezi ki egy másik metszetben az az összefüggés, miszerint a magyar államháztartás kötelezettségei az elmúlt húsz év során 100 milliárd dollárral nőttek, miközben az eszköz-állománya a privatizáció következtében 100 milliárd dollárral csökkent. Ez azt jelenti, hogy míg húsz évvel ezelőtt az eszközök és a követelések volumene nagyjából azonos volt, ma a magyar államháztartással szembeni követelések állománya több mint hetszerc (!) akkora, mint az összes eszköze. Vagyis a magyar állam a legmélyebb csőd állapotában van, hiszen eszköz-állománya már csak a töredékét fedezi a vele szemben álló követeléseknek. Az előttünk álló évtized során ez a végzetesen instabil állapot aligha marad fenntartható. Csak hogy mind a két logikai kiút azonnali polgárháborús helyzetet eredményezne. Vagyis az a lehetőség, hogy a követeléseket csökkentjük radikálisan, vagy az állam vagyonszerzését növeljük a követeléseinek szintjére egyaránt kezelhetetlen erejű társadalmi konfliktusok egész tömegét robbantáná ki.

De akkor mit tehetünk? Az első feladat a helyzetet leírni képes nyelv kialakítása és a közbeszédben való uralkodóvá tétele. A második feladat, hogy ezen a „visszaszerzett nyelvünkön” neki lássunk az átfogó három-dimenziós nemzeti vagyon-leltár felépítéséhez. És végül a harmadik, hogy a társadalmi, gazdasági, kulturális elitet arra kényszerítsük, hogy lásson hozzá egy ezekre a tudásokra épülő nemzet-stratégia kidolgozásához. E stratégia kritikus pontja kétségtelenül az, hogy a minket függésben tartó globális birodalom belátja-e, hogy a magyar válság és összeomlás számára nagyobb veszteségek forrásává válhat, mint amekkora anyagi és szimbolikus erőforrásokkal most kellene hozzájárulnia a rendszer-korrekcióhoz. Reménykedjünk benne, hogy így is lesz.

Bogár László, a Károli Gáspár Református Egyetem docense
A cím tárgyával kapcsolatos publikációk:
 Magyarország és a globalizáció - Osiris, 2003

Dr. Léh Tibor

A szovjet agresszió által okozott károk megtérítésének jogos követelése

1956-ban a szovjet hadsereg agressziót követett el Magyarországgal szemben, háborús akciót vezetett az ország ellen, megdöntve a legális kormányt, figyelmen kívül hagyva a magyar nép akaratát. A Magyarok Világszövetsége a forradalom 50. évfordulója alkalmából 2006. október 15-én rendkívüli emlékező Küldöttgyűlést tartott, és a következő határozatot hozta:

„1956 októberében és novemberében Magyarországot fegyveres támadás érte a világ akkori legerősebb hadserege részéről. Magyarország hadüzenet nélkül háborús szintérré vált. Az ártatlanul kioltott éledek tízezreiért, az ekkor okozott szörnyű pusztításért, a Magyarok Világszövetségének rendkívüli, emlékező Küldöttgyűlése kezdeményezi és követeli kártérítés fizetését az agressziót elkövető Szovjetunió utódállamaitól. Teszi ezt annál is inkább, mivel időközben ezek az államok a jogállamiság és a demokrácia útjára léptek.”

Ezt az agressziót, - a Szovjetunió utódjának minősülő -, Orosz Föderáció vezetői elismerték. A nemzetközi jog értelmében tehát a Szovjetunió bűncselekményt követett el!

A magyar nép jogos igénye, hogy a világtörténelemben morális győzelemként számon tartott forradalmát és szabadságharcát eltiprói ne csak erkölcsi, hanem anyagi elégtételt is szolgáltatassanak.

The rightful claim of the payment of the damages caused by the soviet aggression

In 1956 the Soviet Army committed an aggressive act against Hungary. By this act it overthrew the legal Hungarian Government and ignored the wishes of the Hungarian People. The World Federation of Hungarians held an extraordinary assembly of the delegates, to commemorate the 50th. Anniversary of the 1956 Revolution and passed the following Resolution:

In October and November 1956 Hungary was attacked by the then most powerful Army in the world. Without a declaration of war, the territory of Hungary became a theatre of Military activities. or the tens of thousands of lost innocent lives and the terrible destruction which took place at the time, the extraordinary commemorative assembly of the World Federation of Hungarians

initiated and demands the payment of indemnity from the successor States of the Soviet Union which carried out the aggression. It sees the possibility of a just and right solution, as the countries in question, have become constitutional democratic states.

This unprovoked aggression was admitted by the leaders of the Russian Federation, the Successor State to the Soviet Union. According to the tenets of International Law, the Soviet Union committed a crime.

It is the rightful claim of the Hungarian People that the Revolution and War of Independence of 1956, which although militarily crushed by the Soviet Union, was acclaimed by the World as a Moral Victory, should now also receive material compensation.

A dolgozat a Justitia Bizottság az 1956-os szovjet katonai intervencióról készült tényfeltáró és elemző vizsgálati anyagának kivonatára épül

Preambulum

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy az 1956-os szovjet agresszió a nemzetközi jog értelmében bűncselekmény volt, a kártérítés követelése a magyar népnek egy elidegeníthetetlen joga, a mindenkori kormánynak, államelnöknek pedig kötelessége. Ezért a jóvátétel indítványát, kidolgozását és sikerét csak támogatni lehet, függetlenül pártpolitikától, etikai vagy vallási hovatartozástól, a jóvátételi kereset nem megosztó, hanem ellenkezőleg, magyarság-összefogó nemzeti érdek. Ugyanakkor a magyar nép s állam jogos követelése nem az orosz nép ellen irányul, mely nem felelős a történetekért, az agresszióért, a kommunista rendszerért – a felelősség a mindenkori államot terheli és személyesen az akkori döntéshozókat

I.

ÁLTALÁNOS ÉS NEMZETKÖZI JOGI ALAPOK VIZSGÁLATA, AZ '56-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC ESEMÉNYEINEK FÜGGVÉNYÉBEN.

(KÁRTÉRÍTÉS A NEMZETKÖZI JOGBAN, KIEMELT JOGI ÉRVEK, A HAZÁNK
ELLEN 1956-BAN ELKÖVETETT SZOVJET AGRESSZIÓ JÓVÁTÉTELÉÉRT)

A kártérítés fogalma már a nemzetközileg rendezett jogviszonyok előtt is létezett, de akkor még sok volt a tisztázatlan kérdés, amelyek a visszaélési lehetőségek forrásait képezték. Alapvető jogi fogalom, hogy a cselekedetek felelősséggel járnak, és károkozás esetén, az elkövetőnek (elkövetőknek) meg kell téríteni az okozott károkat. Ez így van a polgár-, a büntető- és a nemzetközi jogban is.

1956-ban a szovjet hadsereg agressziót követett el Magyarországgal szemben, háborús akciót vezetett az ország ellen, megdöntve a legális kormányt, figyelmen kívül hagyva a magyar nép akaratát. A Magyarok Világszövetsége a forradalom 50. évfordulója alkalmából 2006. október 15-én rendkívüli megemlékező közgyűlést tartott, és a következő határozatot hozta:

„1956 októberében és novemberében Magyarországot fegyveres támadás érte a világ akkori legerősebb hadserege részéről. Magyarország hadüzenet nélkül háborús szintérré vált. Az ártatlanul kioltott életek tízezreiért, az ekkor okozott szörnyű pusztításért, a Magyarok Világszövetségének rendkívüli, emlékező Kül-döntgyűlése kezdeményezi és követeli kártérítés fizetését az agressziót elkövető Szovjetunió utódállamaitól. Teszi ezt annál is inkább, mivel időközben ezek az államok a jogállamiság és a demokrácia útjára léptek.”

Az MVSZ keretében, egy független bizottság alakult (Justitia Bizottság néven), azzal a feladattal, hogy feltárja, vizsgálja (elemezze) és jogi, valamint szak-

mai érvek alapján feldolgozza a magyarsággal szemben elkövetett sérelmeket, továbbá indítványozza az illetékes szervek felé (kormány, bíróság, ügyészség) azokat a szükséges lépéseket, amelyeket meg kell tenni a jogorvoslat beindítása (teljesíthetősége) érdekében.

A továbbiakban, magyar kormány feladatát képezi, hogy (a kapott adatok birtokában) tárgyalásokat kezdeményezzen kártérítés céljából a volt Szovjetunió utódállamaival, a tárgyalások kudarca esetén pedig, forduljon nemzetközi jogi intézményekhez. Amennyiben a kormány nem vállalná fel ennek a feladatnak a teljesítését, akkor a Magyarok Világszövetsége és a Justitia Bizottság tesz meg mindent annak érdekében, hogy a problematikus kérdés igazságos megoldást nyerjen.

II. A KÁRTÉRÍTÉS ALAPJAI

a.) A HÁBORÚS KÁROK KÖVETKEZMÉNYEINEK SZABÁLYOZÁSA A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚIG

Az alcímben megjelölt szabályozás gyakorlatilag a napóleoni háborúk, valamint néhány későbbi konfliktus hatására fogant (a felek megállapodásával alkotott) háborús jogszabályokat tartalmazza, amelyeket az első világháborús káresemények vizsgálata során is alkalmazták.

Nevezhetjük a sors iróniájának, de az 1914-1918-as háború során hatályos háborús jogra vonatkozó nemzetközi megállapodások annak a második békekonzferenciának a gyümölcsei, melyet Hágában hívtak össze, és amely 1907. október 18-án zárult. Meg kell jegyezni, hogy nem az 1907-es megállapodás volt az első jogi egyezmény a hadviselő felek között, mert ezt megelőzően számos diplomáciai nyilatkozatot szentesítettek a XIX. század második felében, de ezeknek nem volt kötelező erejű jogi értéke. Az elfogadott megállapodások közvetlen előzménye, az 1899. július 29.-ei békekonzferencia volt, melyet szintén Hágában hívtak össze. Annak ellenére, hogy az 1907-es megállapodás az 1899-es évin alapul, de annál sokkal részletesebb, egyben kötelező jellegű a ratifikáló államokra nézve.

A szabályozásban talált, kompromisszum a következő: az önkéntes csapatok és hadtestek tagjait is hadban állónak minősíti, abban az esetben, ha élükön felelős vezető áll, ha fel tudnak mutatni egy állandó és távolról is felismerhető jelzést, ha nyíltan viselnek fegyvert, és ha a hadműveletekben alkalmazkodnak a háborús szokásjoghoz. Másrészt, a haderő, a harcolókon kívül állhat olyan személyekből, mint a táborigazgatók, orvosok, ápolók, stb., tehát fogságba esésük során, őket is hadifogolyként kell kezelni.

A háborús vezetésről szóló szabályzatban lefektetett törvények még érdekesebbnek bizonyulnak. Amennyiben helyesen alkalmazzák őket, kétségtelenül ez utóbbiak korlátozták leginkább a hadviselő államok pusztító katonai erejét. Ezen törvények elején, az egyik legmeghatározóbb tulajdonsága lévén, az összes

többi magyarázatául szolgál: „A hadviselő feleknek nincs korlátlan joguk az ellenség elpusztítására irányuló eszközök megválasztásában” (22-es cikkely).

Röviden: ez a rendelkezés alkotja egy olyan háborús jog alapját, melynek egyértelmű célja, a háború szigorának enyhítése. Ezen általános rendelkezést részletező egyéb rendelkezései között találunk olyat, amely tiltja a kegyelemadás megtagadását, olyat, mely tiltja a magát megadó ellenfél bántalmazását, illetve megölését, az ellenséges polgár tulajdonának tönkretételét, elsajátítását, kivéve abban az esetben, ha a rombolás vagy eltulajdonítás a háború érdekét szolgálja, tilos továbbá mérgek és mérgező fegyverek bevetése.

Ez utóbbihoz közelít - bár sokkal általánosabban fogalmaz -, az a rendelkezés, amely a fölösleges fájdalmat okozó fegyverek, lövedékek, vagy speciális anyagok használatát tiltja. Logikus módon tilos védtelen városokat, lakásokat, vagy épületeket támadni vagy bombázni, mivel ez minden katonai szükségletet nélkülöz. Helység harcban vagy légi-csapás, illetve rakéta-és tüzérségi tüzecsapás alkalmazásakor, minden lehetséges módon törekedni kell a helyi kultúráknak, művészeteknek és tudományoknak szentelt épületek, valamint a történelmi emlékművek és kórházak megóvására. A rendelkezés betartásától akkor lehet eltekinteni, ha ezek a helyek katonai célokat is szolgálnak.

1907-ben, a Hágában jelenlévő felhatalmazottak meg voltak győződve arról, hogy ez a kölcsönös megegyezésen alapuló jogi megállapodás csak egy lépcsőfok a további törvényhozásban, és a háborús jog folyamatos fejlődésében. „A földi háború törvényeiről és szokásjogról szóló megegyezés” előszavában a rendelet saját elhatározásukból „A háborús jogszabályokról szóló törvénykönyv teljesebb változata” címet kapta.

A hágai egyezményt később kibővítették a genfi konferencia során, mely az 1864-ben alakult Vöröskereszt szellemiségének folytatása, azt nemzetközi szintre emelve.

Az I. világháború utáni békeszerződésekben nagy összegű kártérítésre ítélték a vesztes országokat. Németországnak 132 Mrd aranymárkát, Ausztriának, Bulgáriának és Magyarországnak 12 Mrd aranymárkát kellett fizetnie a győztes államoknak (ez Magyarország esetében 200 millió aranykorona kifizetését jelentette).

Ami a lakosságot illeti, a győztes államok törvényben rendelkeztek a privát károk jóvátételéről, így a kártérítés nemcsak a kárt szenvedett államot illette meg, hanem annak polgárait is (!), akik a bonyolult jogszabályok mellett, bizonyos feltételekkel részesülhettek belőle.

Az első világháború után, a mai ENSZ elődje, a Nemzetek Szövetsége, folytatva a hágai egyezmény szellemét, arra törekedett, hogy a nemzetközi konfliktusok megoldása békés úton történjen, háború, illetve katonai erő elkerülésével.

A II. világháborút lezáró békeszerződést 1947. február 10-én írták alá Párizsban. A békeszerződés háborús jóvátétel fizetésére kötelezte a vesztes országokat (Németország, Finnország, Olaszország, Románia és Magyarország). Magyarországnak összesen 300 millió dollárt kellett fizetni, ebből 200 milliót a Szovjetunióknak, 50 milliót Jugoszláviának, 50 milliót Csehszlovákiának.

b.) A II. VILÁGHÁBORÚ UTÁNI IDŐSZAK, AZ ENSZ TEVÉKENYSÉGÉNEK FÜGGVÉNYÉBEN.

A II. világháború után megalakult ENSZ, (előbb San Franciscóban, majd később New Yorkban) fő célja a nemzetek közötti békés együttélés biztosítása. A Szovjetunió alapító tagja 1945. október 24-e óta, Magyarország pedig 1955. december 17-én nyerte el a tagságát.

Mára szinte minden állam tagja, kivéve Svájc, a Szent Szék, és Tajvan kivételével. Az ENSZ chartájának 2. és 4. §-a tiltja a háborút, mint a konfliktusok megoldásának eszközét, ugyanakkor tiltja az erőszakos eszközök használatát is. A nemzetközi jogban a háború kirobbantása bűncselekménynek nyilvánítható, és mint minden bűncselekményt követően, az áldozat igényt tarthat a jóvátételre. Az agresszióknak és a háborús bűncselekményeknek gyakorlatilag sok formája van, például a lakosság elleni erőszak, fegyverszünet megszegése, fosztogatás, stb.

2001-ben az Egyesült Nemzetek közgyűlése létrehozott egy bizottságot, mely a nemzetközi felelősség témakörével foglalkozik.

c) KUVAITI PÉLDA

1990. augusztus 2-án Irak megtámadja Kuvaitot. 1991. április 3-án az ENSZ Biztonsági Tanácsa Irakot felelősnek nyilvánította különböző károk okozása miatt, amelyek a Kuvait elleni agresszió és megszállás során keletkeztek.

E célból egy Kártérítési Bizottság jött létre, amely Genfben székel és hat különböző felszólalási-kategóriát fogadtak el. Fizikai (élő) személyek, valamint cégek (jogi személyek) követelhetnek kártérítést a kormányukon, vagy nemzetközi szervezeteken keresztül.

A Kártérítési Bizottság több milliárd dollár megfizetésére kötelezte Irakot. A kártérítést az iraki Petrol Vállalat eladásából kezdték finanszírozni. Jelenleg a kártérítési folyamat végrehajtása, az iraki belső konfliktusokkal terhelt helyzet miatt nehézségekbe ütközik.

III.

A SZOVJETUNIÓ FELELŐSSÉGE

A nemzetközi jogban a felelősségre vonás tényezőiből tevődik össze: egy bizonyos időben egy ország szervezete (mint például a katonai hadsereg) által elkövetett cselekmény, valamint adott állam által a nemzetközi köteleességek megszegése által elkövetett bűncselekmények.

Másrészt azokban az esetekben, mikor személyek követik el a nemzetközi bűncselekményt, ezek a személyek a nemzetközi büntetőjogban büntetőjogi felelősségre is vonhatók. Ezen kívül, ha ezek a személyek egy állam hivatalos kép-

viselői, és ennek alapján járnak el a bűncselekmény elkövetésekor, akkor a cselekmény két irányú felelősségre vonással járhat: ugyanazért a bűncselekményért klasszikus nemzetközi felelősségre vonással és a nemzetközi büntetőjogi felelősségre vonással.

Ami a szovjet állam felelősségre vonását illeti, három típusú jogi felelősségre vonást lehet alkalmazni:

1. Felelősségre vonás, Magyarország belső területén történt erőszakos, illegális, fegyveres agresszió (direkt kár), és az állampolgárok ellen elkövetett agresszió elkövetéséért (indirekt kár).
2. Felelősségre vonás az emberi jogok megsértéséért – a lakossággal szemben elkövetett bűncselekményekért.
3. Felelősségre vonás egyénileg a szovjet vezetők és cinkostársaik ellen, nemzetközi bűncselekmény elkövetéséért (agresszió, háborús bűnös és emberiség elleni bűnös)

Az 1956-os forradalom leverésében egyének ellen nemigen lehet nemzetközi büntető pereljárást indítani, viszont a Szovjetunió utóda ellen ez lehetséges, a nemzetközi büntető jogban még a mai napig is fennáll.

Szovjetunió, mint állam, az agresszió által megsértette az 1949-es Genfi Konvenciót, ez értelemben háborús bűnös.

Szintén megsértette a szokásos nemzetközi jogot az elkövetett agresszió által, mely fogalom a Nemzetközi Büntető Bíróság (ex-Jugoszlávia) előtt is létezett.

Ugyanúgy, ahogy bünt követett el az emberiség ellen az 56-os agresszió alatti megtorlással: civilek kivégzése, börtönbe zárása, deportálás – mindezek a minimális emberi jogok megtagadásával.

Az 1947-ben aláírt párizsi békeszerződés egyik mellékletében meghatározottak szerint, szovjet csapatok állomásozhatnak Magyarországon és Romániában, hogy biztosítsák a Szovjetunió és Ausztria szovjet zónája közti katonai utánpótlási vonalat.

1955. május 15-én Ausztria szuverén semleges állam lett, ezzel a négy megszállási övezet megszűnt, és a szovjet csapatok útvonal-biztosítási feladata is véget ért. Egy nappal az osztrák semlegesség elfogadása előtt (vagyis: május 14-én) viszont, létrehozták a Varsói Szerződés Szervezetét (Varsói Szerződés: VSZ), és ezzel (a szovjetek véleménye szerint) továbbra is lehetővé vált, hogy csapatait Magyarország területén állomásoztassa.

Az alábbiakban mellékelt VSZ okmány elemzése alapján viszont megállapítható, hogy ez a Szerződés nem jogosít fel egyetlen államot sem a Szerződő Felek részéről, hogy csapatokat állomásoztasson egy másik állam területén. Ebből következik, hogy a Magyarországon maradt különleges hadtest csapatai jogtalanul tartózkodtak hazánkban 1955. május 15-ét követően!

A Szerződő Felek megállapodása alapján készült okmány nem rögzíti egy vagy több Szerződő Fél által foganatható Szerződés felmondási lehetőségeit (feltételeit), és nem jogosítja fel senkit sem arra, hogy fegyveres erőszakkal lépjen fel a Szerződésből kilépni szándékozóval szemben. A Szerződés 8. cikkelye kifejezetten tiltja az egymás belügyeibe való beavatkozást.

Köztudott, hogy a hivatalos magyar kormány, a Varsói Szerződést felmondta, és nem kérte a Szovjetunió beavatkozását. A magyar kormány 1956. november 2-án az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsát hivatalosan felkérte, hogy a Szovjetunió azonnal vonja ki csapatait Magyarországról, és az Egyesült Nemzetek Szervezte lépjen fel e kérés végrehajtása érdekében. A Szovjet vétó miatt – a nyugati államok támogatása ellenére – Magyarország kérését elutasították.

A VARSÓI SZERZŐDÉS SZERVEZETÉNEK 1955. MÁJUS 14-I MEGALKULÁSÁT RÖGZÍTŐ OKMÁNY MAGYAR NYELVŰ VÁLTOZATA

Barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási szerződés az Albán Népköztársaság, a Bolgár Népköztársaság, a Magyar Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, a Lengyel Népköztársaság, a Román Népköztársaság, a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége és a Csehszlovák Köztársaság között.

A Szerződő Felek,

- újból megállapítva, hogy olyan európai kollektív biztonsági rendszer megerősítésére töreksenek, amely valamennyi európai állam részvételén alapulna társadalmi és államrendszerükre való tekintet nélkül, s amely lehetővé tenné erőfeszítéseik egyesítését az európai béke biztosítása érdekében,
 - figyelembe véve egyszersmind a párizsi egyezmények megerősítése következtében Európában előállt helyzetet, amely egyezmények a felfegyverzett Nyugat-Németország részvételével és az észak-atlanti tömbbe való bevonásával a „Nyugat-európai Unió” alakjában új katonai csoportosulás létrehozását helyezik kilátásba, ami fokozza az újabb háború veszélyét és veszélyezteti a békeszerető államok nemzeti biztonságát,
 - meggyőződve arról, hogy az európai békeszerető államoknak ilyen körülmények között meg kell tenniük a biztonságuk biztosításához szükséges és az európai béke fenntartásának érdekét szolgáló intézkedéseket,
 - az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának célkitűzéseit és elveit követve,
 - a barátság, az együttműködés és a kölcsönös segélynyújtás további megszilárdításának és fejlesztésének érdekében, az államok függetlensége és szuverenitása tiszteletben tartásának, valamint a belügyeikbe való beavatkozásnak elveivel összhangban,
- elhatározták, hogy megkötik a jelen barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási Szerződést és

Meghatalmazottaikként kijelölték:

- az Albán Népköztársaság Nemzetgyűlésének Elnöksége Mehmet Shehut, az Albán Népköztársaság Minisztertanácsának elnökét,
- a Bolgár Népköztársaság Nemzetgyűlésének Elnöksége Vlko Cservenkovot,

- a Bolgár Népköztársaság Minisztertanácsának elnökét,
- a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa Hegedűs Andrást, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnökét,
- a Német Demokratikus Köztársaság Elnöke Otto Grotewohlt, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökét,
- a Lengyel Népköztársaság Államtanácsa Jozef Cyrankiewiczet, a Lengyel Népköztársaság Minisztertanácsának elnökét,
- a Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlésének Elnöksége Gheorghiu-Dejt, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnökét,
- a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége Legfelső Tanácsának Elnöksége Nyikolaj Alekszandrovics Bulganyint, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnökét,
- a Csehszlovák Köztársaság Elnöke Viliam Sirokyt, a Csehszlovák Köztársaság miniszterelnökét, akik kellő alakban és teljesen rendben talált meghatalmazásaik bemutatása után az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

A Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmányának megfelelően nemzetközi kapcsolataikban tartózkodnak az erővel való fenyegetéstől, vagy annak alkalmazásától, és nemzetközi vitáikat békés eszközökkel oly módon oldják meg, hogy ne veszélyeztessék a nemzetközi békét és biztonságot.

2. Cikk

A Szerződő Felek kijelentik, hogy az őszinte együttműködés szellemében készek részt venni minden nemzetközi akcióban, amelynek célja a nemzetközi béke és biztonság biztosítása és minden erejüket e célok megvalósítására fordítják.

A Szerződő Felek egyben arra fognak törekedni, hogy más olyan államokkal való megegyezés alapján, amelyek hajlandók ebben együttműködni, hatékony intézkedéseket fogjanak intézkedéseket fogjanak intézkedésekre és az atom- és a hidrogénfegyver, valamint a tömegpusztító fegyverek egyéb fajtáinak betiltására.

3. Cikk

A Szerződő Felek a nemzetközi béke és biztonság megerősítésének érdekeit szem előtt tartva tanácskoznunk fognak egymással a közös érdekeiket érintő minden fontos nemzetközi kérdésben.

Az együttes védelem biztosítása és a béke és a biztonság fenntartása érdekében mindannyiszor haladéktalanul tanácskoznunk fognak egymással, valahányszor valamelyikük véleménye szerint a Szerződésben résztvevő egy vagy több államot fegyveres támadás fenyegeti.

4. Cikk

Ha valamely állam, vagy valamely államcsoport Európában fegyveres támadást intéz a Szerződésben résztvevő egy vagy több állam ellen, a Szerződésben résztvevő minden állam az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmánya 51. Cikkének megfelelően, az egyéni vagy kollektív önvédelem jogának megvalósításaképpen egyenként és a Szerződés többi tagállamával való megegyezés szerint, minden szükségesnek mutatózó eszközzel, a fegyveres erő alkalmazását

beleértve, azonnali segítséget nyújt a megtámadott államnak vagy államoknak. A Szerződésben résztvevő államok haladéktalanul tanácskozni fognak a nemzetközi béke és biztonság helyreállítására és fenntartására szükséges együttes intézkedésekről.

Az e cikk alapján tett intézkedésekről az Egyesült Nemzetek Szervezete Alapokmánya rendelkezéseinek megfelelően tájékoztatni fogják a Biztonsági Tanácsot. Ezeket az intézkedéseket azonnal felfüggesztik, míhelyt a Biztonsági Tanács megteszi a nemzetközi béke és biztonság helyreállítására és fenntartására szükséges intézkedéseket.

5. Cikk

A Szerződő Felek megállapodtak abban, hogy megalakítják azon fegyveres erőknek egyesített parancsnokságát, amelyeket a Felek megegyezése szerint az együttesen megállapított elvek alapján működő parancsnokság vezénylete alá helyeznek. Védelmi képességük megerősítésére szükséges egyéb összeegyeztetett intézkedéseket is tesznek, hogy megvédelmezzék népeik békés munkáját, biztonsáik határaik és területük sértetlenségét és az esetleges támadással szembeni védelmét.

6. Cikk

Abból a célból, hogy a Szerződésben résztvevő államok megvalósítsák a jelen Szerződésben előírt egymás közötti tanácskozást és megvizsgálják az e Szerződés végrehajtásával kapcsolatban felmerülő kérdéseket, Politikai Tanácskozó Bizottságot állítanak fel, amelyben a Szerződésben résztvevő minden államot a kormány valamelyik tagja vagy más külön kinevezett kiküldött képvisel. A bizottság - ha szükségesnek látja - kiegészítő szerveket alakíthat.

7. Cikk

A Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy nem vesznek részt semmiféle koalícióban vagy szövetségben és nem kötnek semmiféle egyezményt, amelynek céljai ellentétesek a jelen Szerződés céljaival. A Szerződő Felek kijelentik, hogy az érvényes nemzetközi szerződéseikben megállapított kötelezettségeik nem ellentétesek a jelen Szerződés rendelkezéseivel.

8. Cikk

A Szerződő Felek kijelentik, hogy az egymás közötti gazdasági és kulturális kapcsolatok továbbfejlesztése és erősítése érdekében a barátság és az együttműködés szellemében fognak eljárni, kölcsönösen tiszteletben tartván függetlenségüknek, állami szuverenitásuknak és az egymás belügyeibe való be nem avatkozásnak az elvét.

9. Cikk

A jelen Szerződéshez társadalmi és államrendszerükre való tekintet nélkül csatlakozhatnak oly más államok, amelyek kifejezik készségüket, hogy a jelen Szerződésben való részvétellel hajlandók elősegíteni a békeszerető államok erősítéseinek egyesítését a békének és a népek biztonságának biztosítása céljából. Az ilyen csatlakozás a Szerződésben résztvevő államok beleegyezésével, a csatlakozásról szóló okiratnak a Lengyel Népköztársaság kormányánál való letétele után lép hatályba.

10. Cikk

A jelen Szerződést meg kell erősíteni és a megerősítő okiratokat a Lengyel Népköztársaság kormányánál kell letenni. A Szerződés az utolsó megerősítő okirat letételének napján lép hatályba. A Lengyel Népköztársaság kormánya a Szerződésben résztvevő többi államot minden megerősítő okirat letételéről tájékoztatni fogja.

11. Cikk

A jelen Szerződés húsz évig marad érvényben. A Szerződés a következő tíz évre is érvényben marad azon Szerződő Felek között, amelyek ezen időszak lejártá előtt egy évvel nem nyilvánítják ki a Lengyel Népköztársaság kormányának a Szerződés felmondására irányuló kívánságukat. Ha az európai kollektív biztonsági rendszer létrejön és ebből a célból általános európai kollektív biztonsági szerződést kötnek - amire a Szerződő Felek állandóan törekedni fognak - a jelen Szerződés az általános európai szerződés hatályba lépésének napján érvényét veszti.

Készült Varsóban, az 1955. évi május hó tizennegyedik napján, egyetlen példányban, orosz, lengyel, cseh és német nyelven, amely szövegek mindegyike egyformán hiteles. A jelen szerződés hitelesített másolatait a Lengyel Népköztársaság kormánya eljuttatja a Szerződés valamennyi résztvevőjéhez.

Fentiek hitelül a Meghatalmazottak a jelen Szerződést aláírták és pecsétjükkel ellátták.

MAGYARORSZÁG megszállásának biztosítása céljából, a szovjetek tovább növelték az itt állomásozó csapataik számát, egy legális kormányt döntöttek meg erőszakkal (fegyveres erővel), és Kádár vezetésével, egy bábkormány segítségével előkészítették a talajt arra, hogy (a későbbiekben) nukleáris eszközeiket közelebb vigyék a nyugat felé, hazánk egyes dunántúli területeit felhasználva.

Habár az ENSZ Biztonsági Tanácsa a szovjet vétőjog miatt a Szovjetuniót nem tudta elmarasztalni, de az ENSZ Közgyűlése elítélte a szovjet agressziót. A Szovjetunió felelősségét később az Orosz Föderáció elnöke elismerte, sőt, bocsánatot kért, nyilvánosan megkövetvén a magyar népet. Másképpen fogalmazva: amikor a szovjet diktatúra véget ért, az utódállamok vezetője elismerte felelősségét.

IV.

A KÁRTÉRÍTÉS FELMÉRÉSE

A kuvaiti precedens értékű (különleges) példának tekinthető, figyelembe véve, hogy az ENSZ egy külön bizottságot hozott létre a kártérítés megállapítása céljából. A magyar esetben jogszerű, indokolt és igazságos lenne, hogy a ma-

gyar állam hivatalos felmérés után, esetleg nemzetközi szakértőket is beavtva, a kártérítést a szovjet utódállamoktól kérje.

A kár lehet direkt, vagy indirekt, mert a kuvaiti példából kitűnik, hogy indirekt károk is jóvátételre szorulhatnak. A kár nemcsak anyagi lehet (széltőlott házak), de gazdasági is. Morális vagy lelki kárt a nemzetközi jog nem ismer, ennek megítélésére nincs nemzetközi precedens. Kiindulópont lehetne, az akkori rezsim „ellenforradalmi károk”-ként nevezett kárbecslése, amelyet az akkori hatóságok állapítottak meg: kb. 20 milliárd forint értékben (1957-es árfolyamértékben számolva).

A Justitia Bizottság szakemberei felmérték mai forintban a kárt a következő tételek szerint:

1. A szovjet intervenciók erők tűzértségével, légi erejével és harcokcsijaival okozott károk Budapesten, Pécsen, Dunapenterén, Debrecenben, Miskolcon, Győrött, valamint a nyugati határsávban lévő mezőgazdasági területeken. Megrongált úthálózatok, katonai objektumok, repülőterek és vasútvonalak.

2. A szovjet csapatok felvonulásának hírére beindult menekült-áradat egyenes következményeként mintegy 200 000 állampolgárunk menekült külföldre. A menekült többség életkorát és képzettségét tekintve a legaktívabb szellemi és fizikai munkaerő-réteghez tartozott.

3. A 200 ezer főre felduzzasztott szovjet megszálló erők (beleértve a családtagokat is) ellátási költségei 35 éven át.

4. Becsült károk, az úthálózat harci járművekkel történő rongálása következtében, a katonai repülőgépek gyakorló repüléseik okozta zajok miatt, idegenforgalmi csökkenés következtében (Hajdúszoboszlón, Hévízen és a Balaton környékén lévő szállodákban), továbbá a gyakorlatokon felhasznált üzemanyagokra (gépjárművek, repülőgépek).

Összesen 9 972 milliárd forint.

Megjegyzés: A számítás nem tartalmazza az okozott környezeti károkat és egyéb, a megszálló szovjet hadseregnek nyújtott szolgáltatások értékét.

V.

AZ UTÓDÁLLAMOK FELELŐSSÉGE

Felvetődik a kérdés, hogy a Szovjetunió széthullása után, kitől lehet kártérítést követelni? A nemzetközi jog szerint az utódállamok felelőssége vitathatatlan, mindenek előtt az Orosz Föderációé, de Ukrajnával és Fehéroroszországgal szemben is, a felelősségük folyamatosságára utaló nemzetközi jogszabályok lettek megfogalmazva, az 1978. augusztus 23-i bécsi egyezményben.

Az egyezmény tulajdonképpen két különböző logikát követ, miszerint szó van az „újból függetlenedő államok”-ról (azaz: azokról az országokról, amelyek

a gyarmatosítás alól szabadulnak fel), illetve más egy „nagyobb államból elszakadó terület/ek”-ről. Az első esetben a szakítás dinamizmusán van a hangsúly, ezáltal érvényesül a „tiszta lap” elve, míg a másik esetben az egyértelmű kiindulópont éppen ellenkezőleg, - a folyamatosság.

Az egyezmény meghatározza a következő alapelvet: „minden olyan szerződés, mely érvényben volt az államok elszakadásának időpontjában az eredeti állam teljes területére nézve, hatályos marad minden így létrejött utódállamra nézve is.” (34. cikkely), az előbb említett szerződés egyébként hatályban marad adott esetben az eredeti állam maradék területére nézve is (35. cikkely).

A nemzetközi jog differenciál a különböző szituációk között: két vagy több ország egyesülése (például a volt két Németország), vagy egy ország békés kettészakadása (Csehszlovákia), vagy vitás szétszakadása (Jugoszlávia). Ami a mi esetünket illeti, a pozitív nemzetközi jog jóformán minden esetben elismeri az Orosz Föderációt, mint a Szovjetunió utódját, helyesebben folytatóságát. Ennek a folytatóságának objektív kritériumai közé tartozik az, hogy az Orosz Föderáció determináns volt a szovjet tagállamok között, földrajzilag az egyik legnagyobb, és a világ nagyhatalmai közé tartozott.

Ami Fehéroroszországot és Ukrajnát illeti, - ez a két ország csak részbeni folytonossággal rendelkezik, mivel mindkét ország az ENSZ-nek alapító tagja, számos nemzetközi szerződést ratifikáltak saját neveikben, amelyek (egyben) a Szovjetuniót is érintették.

Az ENSZ főtítkárához 1991. december 24-én írt levelében Boris Elstine elnök leszögezte, hogy az Orosz Föderáció a Szovjetunió utódjának tekinti magát, Yuli Mihailovich Vorontsov, Oroszország állandó képviselője az ENSZ-ben 1992. január 27-én szintén hasonló módon nyilatkozott, kijelentette, hogy az Orosz Föderáció folytatja a joggyakorlatot és elfogadja kötelezettségeit, melyek a Szovjetunióra érvényesek voltak. A fentiekre való tekintettel, az Orosz Föderáció, a volt Szovjetunió jogi utódállamának minősül.

VI. ELÉVÜLÉS

A Szovjetunió 1956-ban nemzetközi bünt követett el a Magyarország elleni katonai agressziójával. Egyértelmű, hogy addig, amíg Magyarország szovjet megszállás alatt volt, és hazánkban nem volt demokratikus rendszer, gyakorlatilag lehetetlen volt a Szovjetunió felelősségét felvetni, illetve kártérítést követelni.

A jogi gyakorlatba ismert elévülés fogalmát - tehát - jelen esetben nem lehet szóba hozni vagy alkalmazni, annál is inkább, mert egyes tények nemcsak a Szovjetunió nemzetközi jogszabályokba ütköző (jogi, morális, etikai) cselekményeit tükrözik, hanem - ezen túlmenően -, az emberiség ellen elkövetett bűncselekmények is történtek, amelyek elévülhetetlenek!

VII. KONKLÚZIÓ

Vitathatatlan, hogy 1956 októberében és novemberében, a Szovjetunió fegyveres agressziót követett el Magyarország ellen. A szovjet fegyveres erők kijelölt részei – hadüzenet nélkül - beözönlöttek az ország területére. A magyar polgári és katonai forradalmi erők ellen, a Néphadsereg egyes alakulatai ellen, a polgári lakosság, valamint polgári szervezetek (forradalmi bizottságok, tanácsi szervek, szakszervezetek, rendőrség, nemzetőrség, stb.) ellen léptek fel, emberéletek sokaságát oltották kioltottak ki, és hatalmas gazdasági károkat okoztak az országnak.

Ezt az agressziót, - a Szovjetunió utódjának minősülő -, Orosz Föderáció vezetői elismerték. A nemzetközi jog értelmében tehát a Szovjetunió bűncselekményt követett el

Ezért a JUSTITIA BIZOTTSÁG által kidogozott, a jóvátétel beindításához szükséges alapanyagot (esetleges kiegészítésével egyetemben), - a magyar kormány, kormányfő és államelnök, a vonatkozó nemzetközi jogszabályok alapján, minden lehetséges nemzetközi fórumon képviselje, illetve terjessze elő.

A vitathatatlan jogos kártérítés nemcsak nemzet-összefogó, elhallgathatatlan és elengedhetetlen nemzeti érték, hanem minden magyar embernek, az összmagyarságnak morális és anyagi érdeke.

A magyar nép jogos igénye, hogy a világtörténelemben morális győzelemként számon tartott 1956-os forradalmát és szabadságharcát eltiprói ne csak erkölcsi, hanem anyagi elégtételt is szolgáltatassanak, hozzájárulva így a nagy pusztítás után az ország újjáépítéséhez.

Dr. Léh Tibor, ügyvéd, nemzetközi jogász, a párizsi Összehasonlító Jogi Intézmény volt tanársegédje, számos francia és nemzetközi folyóiratban jelent meg jogi elemzése. A Magyarok Világszövetségének elnökségi tagja, a Kárpát-medencén Kívüli Régió elnökhelyettese. A Iustitia Bizottság koordinátoraként a kártérítés-igénylés jogi részének kidolgozója.

Prof. Dr. Bokor Imre

Magyarország kifosztása és tragédiája a XX. században

60-70 perces időtartamban fel lesznek vázolva azok a tragikus időszakok, amikor a Magyarország, a nagyhatalmak politikai manővereinek áldozataként (sajátos geopolitikai helyzetünk következtében) belesodródott két világháborúba, majd áldozatává vált 1956-ban a szovjetek világhatalmi törekvéseinek.

Igazolható, hogy az első világháborút követő békeszerződésben hazánkat sújtották a legszigorúbb, igazságtalan és kegyetlen erkölcsi, anyagi, valamint területi szankciókkal, ezen belül a környező államokhoz csatolt országrészekben élő, több mint ötmillió magyar ajkú állampolgárunk honvesztésével.

A második világháborúba is akaratonkon kívül, ún. vis maior helyzetben kevertünk bele, és a háború vége felé először a hitleri Német Birodalom fegyveres erői, másodszor pedig a szovjet csapatok szállták meg hazánkat. A megszállások során a szó szoros értelmében kifosztották az országot, a szovjetek a vétlen lakosság köréből mintegy 350 ezer főt vagoníroztak ki hátországukba, majd az első világháborúhoz hasonlóan, a békeszerződésben ismét területünk csonkítását és 300 millió dollár kártérítés megfizetését írták elő.

Ezt követte a szovjetek több évtizedekig tartó megszállása, amely nem csak irdatlan terheket rótt a magyar népre, hanem tudományos, kulturális, technikai, művészeti és más területi fejlődésében is évtizedekre vetette vissza, nem beszélve a bolsevik ideológia terjesztéséről, a mezőgazdaság és az ipar leépüléséről.

1956-ban a magyar nép fegyvert fogott a szovjetek hazai lakójai, majd a forradalom leverésére beözönlő szovjet fegyveres erők ellen, de a túlerővel nem bírtunk, viszont olyan mély sebet ütöttünk a bolsevik Góliáton, amelyet képtelen volt kiheverni, bár az agonizálása (sajnos) sok időt vett igénybe.

Az '56-os forradalmunk és szabadságharcunk során az agresszorok óriási károkat okoztak hazánknak, több százezer ember kimenekült nyugatra, rommá lötték Budapest egyes kerületeit, a kádári megtorlás időszakában pedig, mintegy ezer embert végeztek ki, tíz és százezreket ítéltek szabadságvesztésre.

Meg kell jegyezni, hogy a szovjetek nem lettek elmarasztalva az agresszió elkövetése miatt, jóvátételt a mai napig nem fizettek, az MVSZ Iustitia Bizottsága által (tétélesen) kidolgozott veszteséglistát a hatalom csúcsán lévők „közjogi méltóságok” válasza sem méltatták.

Az előadás sajátos „gazdagítására” felkértük Sólyom Ildikó művésznőt annak felvázolására, hogy tragédiánkat és kifosztásunkat hogyan látja, hogyan érzékeli és éli meg (vagy át) egy család tragédiájának és kifosztásának szenvedő alanyaként.